

JUSTIS- OG BEREDSKAPSDEPARTEMENTET

Tildelingsbrev 2017

Kriminalomsorgsdirektoratet

25.01.2017

Innhold

1.	Innledning	2
2.	Hovedutfordringer	2
3.	Mål, styringsparametere, resultatkrav og oppdrag for KDI i 2017	3
3.1	Styrke forebyggingen av kriminalitet	4
3.2	En mer effektiv straffesakskjede	9
3.3	Intern kontroll	13
3.4	Anbefalinger fra Sivilombudsmannen (SOM)	14
3.5	Tilskudd til frivillige organisasjoner	14
3.6	Internasjonalt arbeid	14
3.7	Fellesføring fra Justis- og beredskapsdepartementet	15
3.7.1	Oppfølging av IKT	15
3.7.2	Forebyggende sikkerhet.....	16
3.8	Fellesføringer og øvrige krav fra Regjeringen	17
3.8.1	Regjeringens fellesføring for 2017	17
3.8.2	Krav lærlinger i statlige virksomheter.....	18
3.8.3	Personalpolitikk og likestilling	18
4.	Styringsdialog og rapportering i 2017	19
4.1	Rapportering	19
4.2	Styringsdialogmøter	20
5.	Budsjettrammen for 2017	21
6.	Vedlegg.....	22

1. INNLEDNING

Det vises til Prop. 1 S (2016-2017) fra Justis- og beredskapsdepartementet, Prop. 1 S Tillegg 1(2016–2017) fra Finansdepartementet og Innst. 6 S (2016-2017). Tildelingsbrevet er utarbeidet på bakgrunn av Stortingets endelige budsjettvedtak av 16. desember 2016 og presenterer de økonomiske rammene for virksomheten i 2017, jf. Økonomireglementet § 7 og Bestemmelser om økonomistyring i staten punkt 1.4.

Justis- og beredskapsdepartementet utarbeidet i 2015 nye mål for justis- og beredskapssektoren, innenfor områdene straffesakskjeden, asylkjeden og samfunnssikkerhet- og beredskapskjeden. Målene er endringsmål som ble fastsatt på bakgrunn av politiske ambisjoner og utfordringer og de skal gi gjenfinnbare effekter for samfunnet og brukerne. Målene videreføres i 2017.

Med utgangspunkt i målene som er satt under straffesakskjeden i Prop. 1 S (2016-2017) og de hovedutfordringene som er særlig relevante for Kriminalomsorgsdirektoratet (KDI), følger tildelingsbrevet for KDI i 2017. De mål, styringsparametere, resultatkrav og oppgaver som fremkommer i dette tildelingsbrevet vil være førende for departementets oppfølging av KDI i 2017.

Departementet understreker at tildelingsbrevet ikke er uttømmende for KDIs ansvar og oppgaver. Utover de prioriteringer og krav som omtales i tildelingsbrevet, legger departementet til grunn at den løpende virksomheten til KDI videreføres innenfor de føringer som følger av JDs instruks for KDI, samt øvrig gjeldende regelverk og instruks. Departementet gjør for øvrig oppmerksom på at KDI har et selvstendig ansvar for å informere departementet om vesentlige avvik i forhold til KDIs oppgaver slik de fremkommer av tildelingsbrev og instruks, jf. pkt. 2.3.2 i Bestemmelser om økonomistyring i staten.

2. HOVEDUTFORDRINGER

Mange domfelte og innsatte har betydelige levekårsproblemer som øker risikoen for tilbakefall til ny kriminalitet. Vellykket tilbakeføring etter gjennomført straff krever derfor et godt samarbeid mellom kriminalomsorgen, offentlige tjenestetilbydere og frivillige organisasjoner. Kriminalomsorgen har et særlig ansvar for å legge til rette for dette samarbeidet. Regjeringen har besluttet å etablere et fast tverrdepartementalt tilbakeføringsutvalg for å sikre en mer systematisk og samordnet tilbakeføring av domfelte og innsatte etter gjennomført straff.

Behovet for straffegjennomføringskapasitet forventes å øke i årene som kommer. Fortsatt hurtig iverksettelse av straff og et tilstrekkelig antall tilgjengelige varetektsplasser krever at KDI sikrer gode prognoser, bidrar til god planlegging og effektiv etablering av fremtidig kapasitet.

Mange av fengelseiendommene er nedslitt med stort behov for oppgradering og vedlikehold. Det er derfor bevilget midler til ekstraordinært vedlikehold.

Det er for tiden ikke flertall på Stortinget for å omorganisere kriminalomsorgen fra 3 til 2 nivåer. Et flertall ønsker imidlertid at dagens organisering skal evalueres. KDI må påregne å bidra inn i en slik evaluering i 2017.

3. MÅL, STYRINGSPARAMETERE, RESULTATKRAV OG OPPDRAG FOR KRIMINALOMSORGS-DIREKTORATET I 2017

Justis- og beredskapsdepartementet er opptatt av handlekraft og gjennomføringsevne, og at tjenestene ytes effektivt og med god kvalitet. Regjeringen har mål på områder i de tre kjedene som er særskilt utfordrende og hvor den ønsker å oppnå bedre resultater.

For 2017 er målene for justis- og beredskapssektoren:

1. Straffesakskjeden
 - a. Redusere alvorlig kriminalitet
 - b. Styrke forebyggingen av kriminalitet
 - c. En mer effektiv straffesakskjede
2. Samfunnsikkerhet- og beredskapskjeden
 - a. Redusere sårbarhet i samfunnet
 - b. Kunnskapsbasert forebygging
 - c. Styrke samhandling i beredskap og krisehåndtering
 - d. Bedre ledelse og styrket ledelseskultur
3. Migrasjonskjeden
 - a. Færre asylsøkere uten beskyttelsesbehov
 - b. Flere nyankomne innvandrere deltar i arbeids- og samfunnsliv
 - c. Raskere returbosetting av flyktninger
 - d. Raskere retur
 - e. Raskere avklaring av identitet

Kriminalomsorgen utgjør en del av straffesakskjeden og skal i 2017 arbeide for å styrke forebyggingen av kriminalitet og bidra til en mer effektiv straffesakskjede, jf. 1, b og c.

Departementet vil i samarbeid med KDI vurdere hvordan også mål 2 a. Redusere alvorlig kriminalitet treffer kriminalomsorgen og om det fra og med 2018 skal innføres styringsparametere for KDI under dette målet.

Det forventes at KDI samhandler med de andre aktørene i straffesakskjeden i den utstrekning som er nødvendig for aktørenes samlede måloppnåelse i kjeden.

Departementet har med bakgrunn i målene i Prop. 1 S (2016-2017) og risikovurderinger knyttet til måloppnåelse, fastsatt effektmål, styringsparametere, resultatkrav og oppdrag for 2017 i dialog med KDI. Nedenfor følger også rapporteringskrav med tilhørende frister og rapporteringsfrekvens.

3.1 Styrke forebyggingen av kriminalitet

Kriminalomsorgen skal arbeide for at færrest mulig av de som avslutter straffegjennomføring, faller tilbake til ny kriminalitet etter endt straffegjennomføring. Innholdet skal bygge på de tiltak kriminalomsorgen har til rådighet for å fremme domfeltes tilpasning til samfunnet. Kriminalomsorgen skal aktivt motivere, og legge forholdene til rette, for at domfelte skal kunne gjøre en egen innsats for å motvirke nye straffbare handlinger.

Vellykket tilbakeføring til samfunnet etter gjennomført straff forutsetter et godt samarbeid mellom kriminalomsorgen, de ulike velferdsetatene og frivillige organisasjoner. Det er en målsetting for regjeringen å styrke den samordnede innsatsen for tilbakeføring og fjerne glippsoner i tjenestetilbudet. Kriminalomsorgen har i denne sammenheng et særlig ansvar for å legge til rette for et godt forvaltningssamarbeid, jf. straffegjennomføringsloven § 4. Samordnet innsats skal sikre bedre tilrettelagte tilbud for den enkelte og en best mulig overgang fra straffegjennomføring til frihet.

Regjeringen har besluttet å etablere et fast tverrdepartementalt tilbakeføringsutvalg for Justis- og beredskapsdepartementet (JD), Kunnskapsdepartementet (KD), Arbeids- og sosialdepartementet (ASD), Helse- og omsorgsdepartementet (HOD) og Kommunal- og moderniseringsdepartementet (KMD), samt Barne- og likestillingsdepartementet (BLD) og Kulturdepartementet (KUD) ved behov.

Viktige tiltak for samordnet tilbakeføring faller inn under andre virksomheters satsinger. Kriminalomsorgen skal prioritere gjennomføring av Opptappingsplanen for rusfeltet (2016-2020). I 2017 er det bevilget 12 mill. kroner til å etablere behandlingstilbud for rusavhengighet ved 3 nye stifinnerenheter for rusbehandling. Fengselshelsetjenestens tilbud er styrket med 10 mill. kroner. Dette skal bidra til å bedre det polikliniske tilbudet innen psykisk helsevern og primærhelsetjenestetilbudet i fengslene.

Kriminalomsorgen skal i tillegg fortsette gjennomføringen av strategien Bolig for velferd (2014-2020) i samarbeid med berørte direktorater.

Kriminalomsorgen skal arbeide for best mulig progresjon i straffegjennomføringen. I 2017 er det bevilget 10 mill. kroner til økning av kapasiteten på elektronisk kontroll.

Kriminalomsorgens arbeid med å gjøre straffereaksjonen Narkotikaprogram med domstolskontroll (ND) permanent og landsdekkende, er godt i gang. Arbeidet fortsetter og fullføres i 2017. Kriminalomsorgen skal legge til rette for og bidra til at flere innenfor målgruppen blir idømt betinget fengselsstraff med særvilkår om ND.

Straffegjennomføring i behandlings- eller omsorgsinstitusjon etter straffegjennomføringsloven § 12 er et viktig tiltak for mange innsatte. Det forventes at kriminalomsorgen benytter tiltaket i minst like stort omfang som i de to foregående årene.

Domfelte har aktivitetsplikt under straffegjennomføringen. Det er en målsetning at flere innsatte får et aktivitetstilbud som i størst mulig grad bidrar til å forebygge tilbakefall til kriminalitet.

KDI skal arbeide for å forebygge radikaliserings og utbredelse av voldelig ekstremisme under straffegjennomføring. Kriminalomsorgen skal under straffegjennomføringen og forut for løslatelsen samarbeide med Politidirektoratet (POD) og andre relevante partnere i dette arbeidet.

Tryggheten for tilsatte, innsatte og domfelte skal ivaretas i forbindelse med straffegjennomføring og varetekt. KDI forventes å iverksette nødvendige tiltak for å forebygge vold, trusler og andre avvik. Se også punktene 3.3. og 3.8.3.

Det forventes at kriminalomsorgen arbeider strategisk for å bygge opp kompetanse og kunnskap om faktorer som påvirker risiko for tilbakefall til ny kriminalitet. KDI skal særlig prioritere å bidra til forsknings- og utviklingsarbeid som kan dokumentere eller sannsynliggjøre effekter av kriminalomsorgens ressursinnsats for forebygging av kriminalitet.

TILSTANDSINDIKATOR:	T 1: Prosent tilbakefall
Rapportering	Årsrapport
<p>Formål/hensikt: Andel domfelte som begår ny kriminalitet i løpet av en periode på to år etter løslatelse fra fengsel eller fra tidspunkt for iverksettelse av straff i samfunnet. Beregningene skal ta utgangspunkt i felles nordisk definisjon benyttet i tidligere undersøkelser.</p> <p>Tilbakefallstallene vil gi en indikasjon på om forvaltningen samlet jobber godt og riktig med rehabilitering og tilbakeføring, og om samfunnet får den ønskede effekten i form av at flere enn før går fra straffegjennomføring til en kriminalitetsfri tilværelse i frihet.</p>	

KDI bes videreutvikle statistikk og gode indikatorer på tilbakefall for å fremskaffe styringsinformasjon, herunder utviklingen over tid, for kriminalomsorgens og øvrig forvaltnings samlede innsats mot tilbakefall til kriminalitet etter endt straffegjennomføring.

KDI i bes med utgangspunkt i tallene gjøre rede for hovedutfordringene vedrørende arbeidet med forebygging av tilbakefall til ny kriminalitet og planlagte forbedringstiltak for kommende år.

STYRINGSPARAMETER:	SP 1: Andel fengselsdøgn med aktivitet
Rapportering	Tertialvis
Formål/hensikt: Det er en målsetting at flere innsatte får et aktivitetstilbud som i størst mulig grad bidrar til å forebygge tilbakefall til kriminalitet.	
Resultatkrav: 85 %	
Utgangspunkt: 2. tertial 2016 – 80 %	

STYRINGSPARAMETER:	SP 2: Antall innsatte som har gjennomført BRIK-kartlegging
Rapportering	Tertialvis
Formål/hensikt: Godt samordnet tilbakeføringsarbeid og forebygging av tilbakefall til ny kriminalitet krever et bedre tilrettelagt og individuelt tilpasset tilbud til den enkelte, både under straffegjennomføringen og i overgangen til frihet. Arbeidet skal styrkes gjennom økt bruk av kartleggingssystemet BRIK.	
Resultatkrav: 1500	
Utgangspunkt: 2. tertial 2016 – 731 kartlegginger	

STYRINGSPARAMETER:	SP 3: Antall døgn straffegjennomføring etter straffegjennomføringsloven § 12
Rapportering	Tertialvis
Formål/hensikt: Straffegjennomføring i institusjon bidrar til rehabilitering og forebygging av tilbakefall. Målet er økt bruk av straffegjennomføring etter § 12	
Resultatkrav 51 000 døgn på årsbasis.	
Utgangspunkt: 2015 – 51076 døgn	

STYRINGSPARAMETER:	SP 4: Andel domfelte på delgjennomføring EK til enhver tid
Rapportering	Tertialvis
Formål/hensikt: En gradvis tilvenning til et liv i frihet og tilbakeføring til samfunnet er et viktig ledd i arbeidet med å forbygge ny kriminalitet. Straffegjennomføring med EK virker positivt på tilbakefall. Det er et mål at andelen domfelte som får delgjennomføring med EK øker.	
Resultatkrav: 25 %	
Utgangspunkt: 2. tertial 2016 – 19,3 %	

	Oppdrag/tiltak	Rapportering	Rapporteringstidspunkt
01	Utvide bruken av EK KDI skal anskaffe og utvide bruken av antall fotlenker til omtrent 500 ved årsskiftet 2017-2018.	Status og fremdrift. Effekter	Tertialvis Årsrapporten
02	Følge opp tiltak i Opptrappingsplanen for rusfeltet KDI skal følge opp JDs tiltak i planen. Helsedirektoratet skal koordinere direktoratenes arbeid. KDI må være forberedt på å bidra i dette arbeidet i 2017.	En årlig oppsummering som viser måloppnåelse og framdrift for tiltakene	Årsrapporten (samt rapportering til Helsedirektoratet i tråd med plan)
03	Etablere 3 nye stifinnerenheter I tråd med Opptrappingsplanen for rusfeltet skal KDI etablere tre nye stifinnerenheter i fengslene Bjørgvin, Trondheim og Indre Østfold, avd. Eidsberg innen 15.09.2017.	Status og fremdrift Effekter	Tertialvis Årsrapporten
04	Gjennomføring av strategien Bolig for velferd KDI skal i samarbeid med berørte direktorater, gjennomføre strategien Bolig for velferd (2014-2020). KDI må sette av ressurser til å oppdatere, sikre bruk og	Status- og avviksrapport	Årsrapporten Direktoratene skal levere felles rapportering til KMD innen 1. oktober.

	videreutvikle den digitale Veiviser Bolig for velferd. Strategien skal midtveisevalueres, og KDI må være forberedt på å bidra i dette arbeidet i 2017.		
05	Utvikle kartleggingsverktøy og ny statistikk i tilbakeføringsarbeidet KDI skal videreutvikle kartleggingsverktøyet BRIK til bruk ved endt straffegjennomføring, og i samarbeid med relevante aktører etablere statistikk for andel løslatte med skattbar inntekt og andel løslatte med NAV-kontakt, bolig og arbeid.	Redegjørelse for status i arbeidet med BRIK som verktøy i tilbakeføringsarbeidet, samt redegjørelse for statistikken og hvordan den kan gi indikasjoner på måloppnåelse	Årsrapporten
06	Tiltak for å følge opp innsatte med psykiske lidelser og/eller rusmiddelproblemer KDI skal gjennomføre tiltak 1, 2, 3, 4, 12 og 13 i rapporten «Oppfølging av innsatte med psykiske lidelser og/eller rusmiddelproblemer». KDI skal samarbeide med Helsedirektoratet om den øvrige oppfølgingen av rapporten.	Status og fremdrift	Tertialvis
07	Bidra til å styrke den samordnede innsatsen for tilbakeføring Regjeringen har besluttet å etablere et fast tverrdepartementalt tilbakeføringsutvalg. KDI må påregne å få oppgaver i eget oppdragsbrev i denne forbindelse.	Avklares nærmere	Avklares nærmere
08	Pilot med bruk av GPS ved EK JD vurderer å igangsette en	Avklares nærmere	Avklares nærmere

pilot med bruk av sporingsteknologi ved straffegjennomføring med elektronisk kontroll i løpet av 2017. KDI vil få ansvaret for at en eventuell pilot blir gjennomført.		
--	--	--

For å dekke departementets informasjonsbehov, må KDI i tillegg rapportere på følgende punkter:

TILLEGGSRAPPORTERING		Rapporteringstidspunkt
R1	Effekten av bevilgning på 10 mill. kr (f.o.m. 2015) til styrking av tilbudet til gruppen alvorlig psykisk syke ved Ila fengsel- og forvaringsanstalt	1. tertial og årsrapporten
R2	Statistikk på antall innsatte med praksisattest	Årsrapporten
R3	Statistikk over bruk av isolasjon/utelukkelse fra felleskap og gi en vurdering av situasjonen og utfordringene	Årsrapporten
R4	Statistikk over tilfeller av vold og trusler mellom innsatte. KDI skal i tillegg gjøre rede for utviklingen, vesentlige risikoer og tiltak på området. Se også O17.	Tertialvis og årsrapporten

3.2 En mer effektiv straffesakskjede

Målet er at domfelte starter straffegjennomføringen så raskt som mulig etter domsavgivelsen. Siktede som varetektsfengsles skal overføres fra politiarrest til fengsel innen fastsatt frist. Dette fordrer at kriminalomsorgen stiller tilstrekkelig antall varetektsplasser til disposisjon og samarbeider godt med politi og påtalemyndigheten.

KDI skal arbeide for god utnyttelse av all straffegjennomførings- og varetektskapasitet. God kapasitetsutnyttelse skal bidra til hurtig iverksettelse av straff og tilstrekkelig varetektskapasitet. Særsilt oppmerksomhet må vies til full utnyttelse av leide fengselsplasser i Nederland.

KDI skal påse at fengslenes ordinære kapasitet til enhver tid er lik det som er fastsatt av JD. Per 1. januar 2017 er ordinær kapasitet 4122 plasser. Ordinær kapasitet kan ikke endres uten JDs forhåndssamtykke. KDI skal påse at aktuell kapasitet ved fengslene er tilnærmet lik ordinær kapasitet. Aktuell kapasitet skal inkludere 50 dubleringsplasser. Ved store temporære avvik, for eksempel ved midlertidige stengninger av fengselsavdelinger som følge av vedlikehold, skal JD underrettes i god tid før stengning iverksettes. KDI skal i 2017 ferdigstille og ta i bruk kapasitet ved Indre Østfold fengsel og Ullersmo fengsel. KDI skal også bidra inn i prosjekteringen av nytt fengsel i Agder.

Det er i 2017 bevilget 50 mill. kroner til ekstraordinært vedlikehold av fengslene over Statsbyggs budsjett kap. 2445. I tillegg er det bevilget ca. 87 millioner kroner til ordinært vedlikehold. KDI skal, i samarbeid med Statsbygg, sørge for at midlene benyttes i henhold til vedlikeholdsplan.

KDI skal sørge for at det utarbeides oppdaterte prognoser for forventet straffegjennomføringsbehov. Eventuelle forslag om utvidelser og/eller nedleggelse av straffegjennomføringskapasitet skal alltid vurderes og sees i sammenheng med prognosene før oversendelse til JD.

KDI og POD samarbeider om et prosjekt hvor kriminalomsorgen i deler av landet driver transporten av varetektsinnsatte for politiet. KDI vil få en belastningsfullmakt for å dekke utgiftene til prosjektet, jf. oppdragsbrev av 8.12.2016 (vedlagt).

Digitalisering av straffesakskjeden prioriteres. Det er bevilget 26 mill. kroner til å etablere Stifinner II, jf. eget oppdragsbrev av 14.12.2016 (vedlagt). Satsingen er et ledd i et større og langsiktig arbeid for digitalisering av informasjonsflyten mellom politi, påtale, domstolene og kriminalomsorgen.

Regjeringens arbeid for å avbyråkratisere og effektivisere forvaltningen fortsetter i 2017. Kriminalomsorgens driftsbevilgning er redusert med 34,9 mill. kroner, hvorav driftsbevilgningen for KRUS med 1,5 mill. kroner, som følge av dette. KDI må sørge for å gjennomføre tiltak i tråd med målet om avbyråkratisering og effektivisering (ABE-reformen). Driftsbevilgningen er også redusert med 1,5 mill. kroner i forbindelse med overgangen til digital post til innbyggere og næringsliv.

TILSTANDSINDIKATOR	T 2: Soningskø
Rapportering	Månedlig – hver siste fredag i måneden
Formål/hensikt: Det er viktig for domfelte at ventetiden fra dom til oppstart av straffegjennomføring ikke er for lang. KDI skal tilstrebe at tiden fra kriminalomsorgen mottar dommen fra påtalemyndigheten til straffegjennomføring iverksettes blir kortest mulig. Straffegjennomføringen skal påbegynnes senest 60 dager etter at rettskraftig dom	

er mottatt i kriminalomsorgen. Alle som må vente mer enn 60 dager regnes med i soningskøen (antall i kø).

TILSTANDSINDIKATOR	T 3: Antall soningsoverføringer
Rapportering	Tertialvis
Formål/hensikt: Kriminalomsorgen har som prioritert oppgave å overføre utenlandske domfelte til videre straffegjennomføring i hjemlandet der dette er mulig. Soning av den resterende del av dommen i domfeltes hjemland bidrar til reintegrering og –sosialisering i det samfunnet vedkommende skal løslates til. Soningsoverføring frigjør også kapasitet i norsk fengsel og bidrar dermed til hurtig iverksettelse av straff og varetekt.	

	Oppdrag/tiltak	Rapportering	Rapporteringstidspunkt
09	Etablere 9 nye plasser Etablere 9 nye fengselsplasser ved å ta i bruk alle nye plasser ved Eidsberg og Ullersmo innen 15.6.2017 og stenge Oslo, avd A innen 1.9.2017	Status og avvik	Siste virkedag i januar, mars, mai og juli Sluttrapport september Tertialrapportene Årsrapporten
010	Forsvarlig drift og fullt belegg i Norgerhaven	Antall innsatte I tråd med rapporteringsliste i referat møte JD-KDI 15.2.16 Redegjørelse for driften	Annen hver uke Månedlig Tertialvis og i årsrapport.
011	Tilråding om behovet for videre leie av Norgerhaven KDI skal på bakgrunn av kapasitetsbehovet og prognoser gi JD endelig tilråding om behovet for videre leie av Norgerhaven utover 2018	Eget brev	Innen 1.6.2017
012	Prosjekt Fengsel i Agder KDI skal gjennomføre oppgaver iht. JDs styringsdokument prosjekt Fengsel i Agder		Eget løp i prosjektet og tertialvis

013	Stifinner II KDI skal bidra til gjennomføring av digitaliseringsprosjektet Stifinner II, jf. eget oppdragsbrev av 14.12.2016 (vedlagt)	Status og avvik	Tertialvis og årsrapport
014	5 års prognoser KDI skal utarbeide prognoser for forventet behov for straffegjennomføringskapasitet for fem år utover inneværende år. Det skal gjøres beregninger for hvert år i prognoseperioden. Behovet for fengselskapasitet skal fordeles på høyt og lavt sikkerhetsnivå. Det forventes at prognosene tar hensyn til forhold som kan forventes å påvirke kapasitetsbehovet i betydelig grad.	Vedlegg til tertialrapport	1. tertial
015	Vedlikehold Utarbeide og oversende plan for bruk av hele bevilgningen til vedlikehold i 2017. Planen skal inkludere behov for stenging og åpning av fengselsplasser.	Plan Status og avvik iht. plan	1. mars 2. tertial og årsrapport
016	Soningsplasser for kvinner KDI skal starte dialogen med det aktuelle næringssselskapet for planleggingen av 10 nye lukkede soningsplasser for kvinner ved Arendal fengsel, avdeling Evje, med sikte på oppstart 1. desember 2017, jf. Innst. 6 S (2016-2017). KDI vil få eget oppdragsbrev.	Status og avvik	Tertialvis og årsrapporten
017	KVU Vestlandet KDI skal utarbeide KVU for Vestlandet med sikte på oppstart 2. halvår. KDI vil få eget oppdragsbrev.	Status og avvik	Tertialvis og årsrapporten

For å dekke departementets informasjonsbehov, må KDI i tillegg rapportere på følgende punkter:

TILLEGGRAPPORTERING		Rapporteringstidspunkt
R5	Kapasitetsutnyttelse i fengsel (totalt og fordelt på høy og lavere sikkerhet), varetekt og oversittere som skyldes manglende fengselsplass, barn i fengsel (i og utenfor ungdomsenhet) og antall søknader om EK under behandling	Månedlig
R6	Planlagt opptak til KRUS høst 2017 for studiestart 2018	1. tertial

3.3 Intern kontroll

Som det fremgår av JDs instruks for KDI, skal KDI ha etablert systemer og rutiner for tilfredsstillende internkontroll som sikrer målrettet og effektiv drift, pålitelig rapportering og overholdelse av lover og regler, jf. Reglement for økonomistyring § 14. Internkontrollen skal være tilpasset risiko og vesentlighet, fungere tilfredsstillende og kunne dokumenteres, jf. Bestemmelser om økonomistyring i staten pkt. 2.4. Internkontrollen skal være del av virksomhetens interne styring.

Som en ledd i internkontrollen skal KDI gjennomføre kontinuerlige risikovurderinger. Risikovurderingene skal relateres til målene- og resultatkravene for virksomheten. Der hvor det vurderes å være høy risiko, skal risikoreduserende tiltak iverksettes innenfor virksomhetens fullmakter.

JD legger til grunn at KDI har etablert internrevisjon i tråd med R-117. Hvilke planer og rapporter fra internrevisjonen som departementet ønsker tilgang til, avklares i styringsdialogen. Virksomhetslederen har ansvaret for at årlig revisjonsplan, årlig rapport om internrevisjonens virksomhet og enkeltrapporter fra internrevisjonen gjøres tilgjengelig for Riksrevisjonen.

	Oppdrag/oppgave	Rapportering	Rapporteringstidspunkt
O18	KDIs risikovurdering av målene og resultatkravene for 2017 skal oversendes departementet før første styringsdialogmøte i 2017 og	Risikovurdering med identifiserte risikoer, oversikt over risikoreduserende	Samtidig som 1. og 2. tertial, og samtidig med årsrapport

	skal være tema i dette møtet. I forbindelse med senere styringsmøter skal KDIs risikovurdering oppdateres.	tiltak, skadebegrensende tiltak, ansvarlige og frist	
019	Forbedret statistikk vold og trusler KDI skal sikre tilgang til statistikk som gir valid informasjon om forekomsten vold og trusler i norske fengsler. Se også R4.	Presentasjon av tall og redegjørelser for gjennomførte tiltak	Årsrapporten

3.4 Anbefalinger fra Sivilombudsmannen (SOM)

KDI skal sørge for at anbefalingene fra SOM og SOMs forebyggingsenhet mot tortur og umenneskelig behandling ved frihetsberøvelse følges opp på en hensiktsmessig måte. Virksomheten bes om å rapportere i årsrapporten for 2017 om ev. særlig viktige merknader og anbefalinger fra SOM og forebyggingsenheten, og gjennomførte/planlagte tiltak for å imøtekomme anbefalingene.

3.5 Tilskudd til frivillige organisasjoner

Tilskuddsforvaltningen av post 70 under kap. 430 er delegert til KDI og skal forvaltes i tråd med Bestemmelser om økonomistyring i staten kapittel 6, Overordnede retningslinjer for tilskuddsforvaltning i justissektoren (vedlagt) og Regelverk for tilskuddsordning i kriminalomsorgen av 15.1.2016 (vedlagt). Øremerkede tilskudd skal tildeles navngitte mottakere i tråd med Stortingets budsjettvedtak. Tilskuddet til WayBack er økt med 1 mill. kroner sammenliknet med regjeringens forslag.

Den delen av tilskuddsmidlene som ikke er bundet opp ved øremerking i Stortingets budsjettvedtak utgjør 3,071 mill. kroner (totalt redusert med 1,4 mill. kroner sammenliknet med regjeringens forslag), og skal kunngjøres offentlig av KDI.

3.6 Internasjonalt arbeid

Ressursbruken på internasjonalt arbeid og delaktighet må stå i forhold til kriminalomsorgens samlede utfordringsbilde og måloppnåelse.

Gjennom EØS-finansieringsmekanismene bidrar Norge til å styrke og videreutvikle kriminalomsorgen i mange land. KDI skal videreføre inngåtte oppdrag som programpartner og eventuelle nye partnerskap. KDI skal rapportere til JD om erfaringer og

utvikling i aktuelle land i tråd med formålene i «blåbok» EØS-midlene 2014-21: Prioriterte sektorer og programområder. KDI skal ha fokus på å bidra til at flere utenlandske innsatte overføres til soning og tilbakeføring i sitt hjemland.

JDs samarbeid med Russland er regulert i avtale av 29. mars 2006 og tilhørende tidsavgrensede samarbeidsprogram. Samarbeidet er politisk forankret i begge land og JD utgjør styringsnivået. KDI skal gjennomføre nærmere avtalte tiltak i programmene. Prosjektaktiviteter finansieres av Utenriksdepartementet og KDI skal påse at rapportering følger krav og frister angitt av UD.

Justis- og beredskapsdepartementet inngikk den 18. oktober 2016 en avtale med Justisdepartementet i Ukraina om å bidra til å utvikle friomsorgen i Ukraina. Dersom KDI blir tildelt midler av UD vil KDI få ansvaret for gjennomføring av friomsorgsprogrammet i Ukraina.

JD har utarbeidet retningslinjer for samarbeidet mellom JD og KDI i internasjonale saker, se vedlegg.

RAPPORTERING		Rapporteringstidspunkt
R7	KDI skal gi en redegjørelse for hovedprioriteringer, utvikling og måloppnåelse i KDIs internasjonale arbeid foregående år, samt føringer og prioriteringer for inneværende år. KDI skal lage en oversikt over deltakelse i internasjonale fora.	1. tertial

3.7 Fellesføring fra Justis- og beredskapsdepartementet

3.7.1 Oppfølging av IKT

IKT-utviklingen i justissektoren skal gjennomføres i tråd med vedtatt IKT-strategi 2011-2015, IKT-handlingsplan 2017, samt overordnede fellesføringer for alle IKT relaterte investeringer i staten, jf. Digitaliseringsrundskrivet H-09/16 (vedlagt).

	Oppgave	Rapportering	Rapporterings- tidspunkt
O20	KDI skal foreslå hvilke IKT-prosjekter det skal rapporteres på til Justis- og beredskapsdepartementet	I styringen av KDIs IKT-portefølje er KDI ansvarlig for å avsette nødvendige midler og bemanning til å sikre forsvarlig drift og forvaltning av løsninger og systemer. KDI skal årlig forelegge utkast til overordnet porteføljeprioritering til departementet for eventuelle merknader. Ved hendelser som medfører behov for større omprioriteringer i porteføljen skal KDI forelegge dette for departementet.	1. februar 2017

TILLEGGRAPPORTERING		Rapporteringstidspunkt
R8	Rapportering på utviklingsprosjekter	Tertialvis
R9	Rapportering på drift og utvikling	Tertialvis
R10	KDI skal rapportere på oppfølging av Handlingsplan for informasjonssikkerhet i statsforvaltningen 2015-2017, jf. krav i Digitaliseringsrundskrivet H-09/16.	Årsrapport

3.7.2 Forebyggende sikkerhet

Med forebyggende sikkerhet menes tiltak innenfor personell-, objekt og IKT-sikkerhet med formål å beskytte informasjon, IKT-systemer, andre objekter og funksjoner mot spionasje, sabotasje, terror eller andre vilde ondsinnede handlinger.

Arbeidet med forebyggende sikkerhet skal være lederforankret og i tråd med sikkerhetslovens krav til sikkerhetsadministrasjon. Forebyggende sikkerhet skal gis nødvendig oppmerksomhet i virksomhetsstyringen, herunder at forebyggende sikkerhet er en del av virksomhetens interne styringssystemer, samt at det avsettes tilstrekkelige ressurser til at arbeidet med forebyggende sikkerhet kan ivaretas på en forsvarlig måte.

RAPPORTERING		Rapporteringstidspunkt
R 11	KDI skal rapportere på sikkerhetstilstanden. Med rapportering på sikkerhetstilstanden menes at virksomheten gjør en egenevaluering av sikkerhetsarbeidet i mal som fastsettes av departementet, jf. punkt 14.3 i Meld. St. 10 (2016-2017). Mal for rapporteringen sendes ut av departementet medio februar.	1.tertial
R12	KDI skal i forbindelse med rapporteringen for 3. tertial gi en redegjørelse for oppfølging av punkter i virksomhetens egenevaluering etter første tertial.	3.tertial

3.8 Fellesføringer og øvrige krav fra Regjeringen

3.8.1 Regjeringens fellesføring for 2017

KDI skal arbeide systematisk med å utnytte tildelte ressurser bedre og øke produktiviteten. Digitalisering av arbeidsprosesser og tjenester (digitalt førstevalg) er et sentralt virkemiddel i dette arbeidet, sammen med f.eks. omorganisering, prosessforbedring og annen bruk av teknologi. Kommunal- og moderniseringsdepartementet sender i nærmeste fremtid ut et rundskriv med en utdypende forklaring på hvordan fellesføringen skal forstås og hvordan virksomhetens resultater skal gjengis i årsrapporten.

RAPPORTERING		Rapporteringstidspunkt
R 13	KDI skal gjøre rede for iverksatte og planlagte effektiviseringstiltak. Det skal her fremgå at tiltak som inneholder digitalisering av arbeidsprosesser og tjenester er særlig vurdert. Det skal også gjøres rede for hvordan effektiviseringsgevinstene av tiltakene hentes ut, slik at de kan omdisponeres til prioriterte områder.	Årsrapport

3.8.2 Krav lærlinger i statlige virksomheter

Regjeringen har besluttet å iverksette en strategi for å øke antall lærlinger i statsforvaltningen, <https://www.regjeringen.no/no/dokumenter/strategi-for-flere-larlinger-i-staten/id2428339/>. Et sentralt tiltak i strategien er et krav til alle statlige virksomheter om å knytte til seg minst én lærling.

RAPPORTERING		Rapporteringstidspunkt
R 14	KDI skal redegjøre for antall lærlinger i virksomheten	1. tertial 2017
R 15	Dersom KDI ikke har oppfylt kravet om en lærlingplass i 2016 og/eller i 2017, må det gjøres rede for årsaken til dette og hvilke tiltak KDI vil foreta seg for å oppfylle kravet.	2. tertial 2017

3.8.3 Personalpolitikk og likestilling

Det er et overordnet mål å sikre riktig bemanning og kompetanse i kriminalomsorgen til enhver tid. Videre er det et mål at kriminalomsorgens medarbeidere har variert faglig og kulturell bakgrunn og erfaring, og i størst mulig grad gjenspeiler mangfoldet i befolkningen. Kriminalomsorgsenhetene skal ha et trygt, godt og inkluderende arbeidsmiljø hvor medarbeiderne rekrutteres og ivaretas på en god måte uavhengig av deres alder, kjønn, funksjonsevne, etnisk bakgrunn, religion og livssyn, samt seksuell legning.

For staten samlet er målsettingen å oppnå en kvinneandel i lederstillinger på 40 %.

Vold og trusler mot ansatte på arbeidsplassen kan medføre alvorlige konsekvenser for den enkelte tilsattes helse og trivsel, og redusere kriminalomsorgens måloppnåelse. Det er et mål å forebygge vold og trusler mot ansatte.

RAPPORTERING		Rapporteringstidspunkt
R 16	KDI skal redegjøre for status og hvilke tiltak som er iverksatt for å øke andelen av kvinnelige ledere.	Årsrapporten
R17	KDI skal redegjøre for planlagte og gjennomførte tiltak som fremmer likestilling og hindrer diskriminering og trakassering på grunnlag av kjønn, nedsatt funksjonsevne, etnisitet, religion, m.v., i tråd med rapporteringsmalen i veilederen	Årsrapporten

	<p><u>«Statlige virksomheterlikestillingsredegjørelser etter aktivitets- og rapporteringsplikten».</u></p> <p>KDI skal utarbeide en tilstandsrapport for likestilling basert på anbefalingene i veilederen.</p>	
R 18	<p>KDI skal redegjøre for antallet registrerte tilfeller av vold og trusler mot ansatte i fengslene. KDI skal i tillegg gjøre rede for utviklingen, vesentlige risikoer og hvordan Arbeidstilsynets rapport «Tilsyn med Kriminalomsorgen» av 15.11.2016 er fulgt opp.</p>	Tertialvis og i årsrapporten.

4. STYRINGSDIALOG OG RAPPORTERING I 2017

Det er etablert regelmessige rapporteringsrutiner og styringsdialogmøter mellom departementet og KDI. Formålet med styringsdialogmøtene er å gi styringssignaler, gjensidig informasjonsutveksling, gjennomgå virksomhetens rapporter samt diskutere faglige spørsmål og strategiske prioriteringer/utfordringer.

4.1 Rapportering

Resultat- og regnskapsrapportering til departementet skal oversendes tertialvis. Det er viktig at KDI i rapporteringene gjør en selvstendig vurdering av effektene av kriminalomsorgens arbeid, utfordringer i kriminalomsorgen samt forslag til løsninger på hvordan krav til måloppnåelse skal oppnås. Det skal i rapporteringen legges spesielt stor vekt på hvordan og i hvilken grad virksomheten bidrar til overordnet måloppnåelse.

I tertialrapportene skal det gis en statusoppdatering på oppdrag og tiltak som er nevnt i tildelingsbrevet. Departementet legger til grunn at KDI fortsatt har statistikk på vesentlige områder, og at dette er tilgjengelig for departementet ved behov. JD kan ha behov for statistikk og annen kunnskap om kriminalomsorgen utover det som blir formidlet i styringsdialogen og i faste rapporteringer, til tider med kort tidsfrist. Kriminalomsorgens årsstatistikk forventes ferdigstilt i løpet av første tertial 2017.

Det er viktig at KDI sørger for god kvalitetssikring av de data og opplysninger som inngår i rapporteringen. Dette gjelder også rapportering som videresendes fra underliggende enheter.

Tabellen under gir en oversikt over rapporteringsperioder og rapporteringsfrister i 2017. Det er viktig at fristene overholdes.

Rapporteringsfrister i 2017

Periode	Frist for rapportering til JD
Årsrapport 2016	10. februar 2017
1. tertial, pr. 30. april	27. mai 2017
2. tertial, pr. 31. august	23. september 2017
3. tertial, pr. 31. desember	10. februar 2018

Nærmere om tertial- og årsrapporter

JD skal rapportere til Stortinget om oppnådde resultater i budsjettproposisjonen for kommende år. Virksomhetens resultatrapportering for 2017 vil danne grunnlag for rapporteringen i budsjettproposisjonen for 2018.

Finansdepartementet har fastsatt endringer i bestemmelser om økonomistyring i staten («Bestemmelsene»), herunder krav til innhold i årsrapport. Årsrapporten fra KDI skal inneholde seks deler, med følgende benevnelse og rekkefølge:

- I. Leders beretning
- II. Introduksjon til virksomheten og hovedtall
- III. Årets aktiviteter og resultater
- IV. Styring og kontroll i virksomheten
- V. Vurdering av framtidsutsikter
- VI. Årsregnskap

Det vises for øvrig til DFØs veileder for årsrapportering på DFØs nettsider, www.dfo.no og ber KDI benytte denne. I vurderingene under årsrapportens punkt III bør KDI besvare om kriminalomsorgen har gjort de riktige valgene av virkemidler og om det er arbeidet riktig med disse, det vil si med best mulig anvendelse av medgåtte ressurser. Dette bør drøftes i et ettårig og flerårig perspektiv, fordi det tar tid å realisere ønskede effekter for brukere og samfunn. Informasjon om tilstand, og tilstandsendring, må samles inn systematisk slik at det er mulig å påvise faktisk endring i tilstand. Videre bør KDI søke å belyse sammenhenger mellom leverte produkter og tjenester og observerte/kartlagte effekter og vurdere i hvilken grad virksomheten har bidratt til effektene.

Regnskapsrapportering

KDI skal i sin rapportering benytte standard kontoplan for statlige virksomheter. Nærmere informasjon finnes på DFØs nettsider www.dfo.no (under Forvaltning/Statsregnskapet).

4.2 Styringsdialogmøter

Det legges opp til tre ordinære styringsmøter for JD og KDI i 2017. JD vil snarlig ta kontakt for å avtale tidspunkter for styringsmøtene. JD og KDI skal avtale budsjettmøter og fagmøter etter behov.

Møtene avholdes i JDs lokaler.

5. BUDSJETTRAMMEN FOR 2017

Bruttobudsjetterte virksomheter skal fra 2017 budsjettere og regnskapsføre arbeidsgiverandel av pensjonspremien i sine budsjetter og regnskaper. Medlemsandelen på to prosent skal også budsjetteres og regnskapsføres av virksomheten. Dette avløser dagens ordning med nettolønn i staten. Virksomhetene skal beregne og regnskapsføre arbeidsgiveravgift av pensjonspremien (arbeidsgiverandelen) og av bruttolønn (før trekk av medlemsandelen). KDI er på denne bakgrunn i budsjettet for 2017 kompensert for økte utgifter til pensjonspremie, jf. omtale under. Det vises for øvrig til Finansdepartementets rundskriv R-118 «*Budsjettering og regnskapsføring av pensjonspremie for statlige virksomheter fra 2017*».

Med bakgrunn i Stortingets budsjettvedtak 16. desember 2016 stilles følgende midler til disposisjon for KDI:

Kap. 430/3430 Kriminalomsorgen

Tabell 1 Budsjett for 2016. Kap. 430/3430.

Kap. 430		(i 1000 kroner)
Post 01	Driftsutgifter	4 598 471
Post 21	Spesielle driftsutgifter	88 067
Post 45	Større utstysanskaffelser og vedlikehold	44 456
Post 60	Refusjoner til kommunene, forvaringsdømte mv.	82 000
Post 70	Tilskudd	22 701
Sum		4 835 695
Kap. 3430		(i 1000 kroner)
Post 02	Arbeidsdriftens inntekter	89 660
Post 03	Andre inntekter	23 937
Post 04	Tilskudd	2 290
Sum		115 887

Kap. 432/3432 Kriminalomsorgens utdanningscenter (KRUS)

Tabell 2 Budsjett for 2015. Kap. 432/3432

Kap. 432		(i 1000 kroner)
Post 01	Driftsutgifter	189 372
Sum		189 372
Kap. 3432		(i 1000 kroner)
Post 03	Andre inntekter	1 013
Sum		1 013

Budsjettrammen er pris- og lønnsjustert.

Midler til følgende nye tiltak er innarbeidet i budsjetttrammen for KDI for 2017:

- 359,3 mill. kroner knyttet til at pensjonsutgiftene er overført fra Statens Pensjonskasse
- 10 mill. kroner til utvidelse av ordningen med elektronisk kontroll
- 12 mill. kroner knyttet til etablering av stifinnerenheter i kriminalomsorgen
- 30,8 mill. kroner knyttet til økt husleie som følge av etablering av byggeprosjekter ved Ullersmo fengsel og Indre Østfold fengsel, avd. Eidsberg
- 6 mill. kroner knyttet til økt husleie som følge av byggeprosjekt ved Ila fengsel- og forvaringsanstalt, avd. M
- 21 mill. kroner som følge av valutaendring knyttet til avtale med Nederland om leie av fengselsplasser
- 3,5 mill. kroner til prosjektering og oppfølging av prosjekt med nytt fengsel i Agder
- 1,4 mill. kroner til etablering av 10 nye lukkede soningsplasser for kvinner ved Arendal fengsel, avd. Evje.

Følgende reduksjon er innarbeidet i budsjetttrammen for KDI for 2017:

- Om lag 34,9 mill. kroner ifm. avbyråkratiserings- og effektiviseringsreformen i staten, hvorav om lag 1,5 mill. kroner under kap. 432
- 1,489 mill. kroner i forbindelse med overgangen til digital post til innbyggere og næringsliv
- 0,4 mill. kroner under kap. 430, post 70

Følgende midler er holdt tilbake i departementet for 2017:

- 3,0 mill. kroner under kap. 430, post 01 til å dekke JDs utgifter til KS2 nye fengsler i Agder.

KDI vil ved eget brev få belastningsfullmakt på kap. 440 Politidirektoratet – politi og lensmannsetaten, til drift av transport av varetektsfanger.

Det vises for øvrig til vedlegget «Budsjettfullmakter og andre fullmakter som delegeres».

6. VEDLEGG

1. Instruks for KDI
2. Digitaliseringsrundskrivet H-09/16

3. Handlingsplan for IKT-området i justis- og beredskapssektoren 2017
4. Oversikt budsjettfullmakter
5. Budsjettkalender 2017
6. Rapporteringsskjema IKT drift og forvaltning
7. Rapporteringsskjema IKT-prosjekter
8. Overordnede retningslinjer tilskuddsforvaltning i justissektoren
9. Regelverk tilskuddsordning Kriminalomsorgen vedtatt 15.1.16
10. Rutiner for koordinering av internasjonalt arbeid mellom KOA og KDI
11. Oppdragsbrev transportprosjektet 8.12.2016
12. Oppdragsbrev Stifinner II 14.12.2016